

Варіант 1

1. Способи задання множин. В якому випадку не можна використовувати той чи інший спосіб?

2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого імені.

3. Побудуйте $P(A)$, якщо $A = \{\{\emptyset\}\}$.

4. Спростіть вирази:

а) $\overline{A \cap \overline{B} \cup A \cup \overline{B} \cap A}$,

б) $\overline{\overline{A \cup B} \cup (\overline{B} \cap A) \cup \overline{A}}$.

5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?

1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;

8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
R	N	Z	Q
{1,2,3,4,5}	{2,4}	{4,6}	{3,4,5,7}
$ x < 3$	$ x \leq 3$	$ x < 1$	$ x \leq 10$

6. Продемонструйте справедливість всіх законів алгебри множин на прикладі: $A = \{1;2;5\}$; $B = \{2;5;6;7\}$; $C = \{1;5;7;10\}$.

7. Виконайте наступні дії над множинами:

1) $(\overline{P} \cup Q) \setminus (P \cap \overline{Q})$,

2) $((\overline{P} \cup \overline{Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,

3) $((\overline{R} \div \overline{Q}) \setminus \overline{P}) \cap R$,

4) $((\overline{R} \setminus P) \cup (\overline{R} \setminus Q)) \setminus P$,

5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.

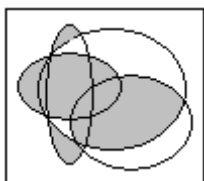
а) $P = \{2;3;5;7;10\}$, $Q = \{2;3;5;7;10\}$, $R = \{1;2;3;4;9;10\}$.

б) $P = \{x | 1 \leq x \leq 5\}$, $Q = \{x | 0 \leq x \leq 4\}$, $R = \{x | 3 \leq x \leq 10\}$

8. Розв'яжіть задачу.

Виявилось, що в групі туристів 15 чоловік були раніше у Франції, 19 - в Італії, 9 - у Німеччині. 9 туристів були у Франції й в Італії, 7 - у Франції й у Німеччині, 6 - і в Італії, і в Німеччині. 4 туриста були у всіх трьох країнах. Скільки туристів були хоча б в одній із трьох країн?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$;

б) $(\overline{A \cup B}) \cap A = A \cap \overline{B}$;

в) $(A \setminus B) \setminus C = (A \setminus C) \setminus (B \setminus C)$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$(A \cap B) \times (C \cap D) = (A \times C) \cap (B \times D).$$

12. Дайте визначення властивості відношення транзитивності.

13. Чи буде відношення $(a, b) \in R \subset A^2$, де $a = b^2$ функціональним, де $A = \{-20; -19; \dots; 0; 1; 2; \dots; 20\}$? Якщо так, то вкажіть відповідну функцію.

14. Задайте бінарне відношення $R = \{(x, y) \mid x \in A, y \in B, x^2 - y^2 < 0\}$ всіма можливими способами. $R \subset A \times B$; $A = \{2; 4; 6; 8; 10; 12; 14\}$, $B = \{1; 3; 4; 7; 8; 9\}$.

15. Знайдіть область визначення і область значень функції, яка кожному невід'ємному цілому числу $x \leq n$ ставить у відповідність його останню цифру.

Варіант 2

1. Запишіть формули тотожностей алгебри множин.
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте $P(A)$, для множини $A = \{\{x\}; \{y\}; \{z\}\}$.

4. Спростіть вирази:

а) $\overline{(\overline{A \cap B}) \cup \overline{B \cap A} \cup B}$;

б) $\overline{B \cap A \cup \overline{A \cup A \cup B}}$.

5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?

- 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
- 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{зірки на небі}	{чумацький шлях}	{Венера, Марс, Плутон}	{Марс}
{5,6,7}	{5,6}	{4,5,6,10}	{1,2,3,4,10}
$ y \geq 1$	$ y \leq 2$	$ y \geq 1/2$	$ y \leq 1/2$

5. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{a | a \in N, 2 \leq a \leq 10\}$; $B = \{b | b \in N, 3 \leq b \leq 11\}$;
 $C = \{c | c \in N, 5 \leq c \leq 15\}$.

6. Виконайте наступні дії над множинами:

1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,

2) $((\overline{P \cup Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,

3) $((\overline{R \div Q}) \setminus \overline{P}) \cap R$,

4) $((\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})) \setminus P$,

5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.

а) $P = \{1,2,3,6,10\}$, $Q = \{2,3,6,8,10,12\}$, $R = \{1,2,10,12,16,18\}$,

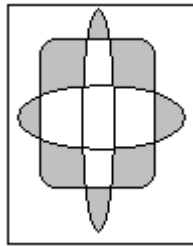
б) $P = \{x | 0 \leq x \leq 4\}$, $Q = \{x | 0 \leq x \leq 12\}$, $R = \{x | 2 \leq x \leq 16\}$.

7. Розв'яжіть задачу.

Групі студентів з 30 чоловік була запропонована контрольна робота із трьох завдань. Перше завдання вирішили 15 студентів, друге - 13, третє - 12. Перше й друге завдання вирішили 7 чоловік, перше й третє - 6, друге й

третє - 5 чоловік. Всі три завдання вирішили 2 студента. Скільки студентів із групи не вирішили ні одного завдання?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $(A \cap B) \cap C = A \cap (B \cap C)$;

б) $A \cap (B \setminus A) = \emptyset$;

в) $A \cap (B \div C) = (A \cap B) \div (A \cap C)$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$(A \cup B) \times (C \cup D) = (A \times C) \cup (A \times D) \cup (B \times C) \cup (B \times D).$$

12. Дайте визначення властивості відношення еквівалентності.

13. Чи буде відношення $(a, b) \in R \subset A^2$, $R : a^2 = b^3$ функціональним? Якщо так, то вкажіть відповідну функцію. $A = \{-20; -19; \dots; 0; 1; 2; \dots; 20\}$.

14. Задайте бінарне відношення $R = \{(x, y) \mid x \in X, y \in Y\}$ всіма можливими способами: $R : |x| \leq |y|$.

$$R \subset X \times Y, X = \{2, 4, 6, 8, 10\}; Y = \{-4; -3; -2; -1; 0; 10; 14\}.$$

15. Яка з матриць задає відношення часткового порядку? Обґрунтуйте.

а)

	a	b	c	d
a	1	0	1	0
b	0	1	1	0
c	0	0	1	1
d	1	1	0	1

б)

	a	b	c
a	1	0	1
b	1	1	0
c	0	0	1

Варіант 3

1. Визначте поняття підмножини і включення множин. Наведіть приклади.

2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.

3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\emptyset, x, y, z\}$.

4. Спростіть вирази:

а) $\overline{\overline{A \cap B} \cup \overline{A \cup B} \cap \overline{A \cap B}}$;

б) $\overline{(A \cup B)} \div ((\overline{A \cup A \cup A}) \cap B \cap \overline{B})$.

5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?

- 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{тропічні ліси}	{тайга}	{сосновий бор}	{берізка, сосна}
{3,5,7,9}	{5,7,9}	{1,2,3,5}	{1,2,3,4,10}
N	Z	$ x - 1 < 3$	$ x + 5 > 3$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^3 - 2x^2 + x = 0\}$, $B = \{x \mid x^3 - 1 = 0\}$, $C = \{x \mid x^2 - 2x - 3 \leq 0\}$.

7. Виконайте наступні дії над множинами:

1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,

2) $((\overline{P \cup Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,

3) $(\overline{(\overline{R \div Q}) \setminus P}) \cap R$,

4) $((\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})) \setminus P$,

5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.

а) $P = \{1,15\}$, $Q = \{2,4,6,8,10,12\}$, $R = \{0,1,3,5,7,9,11,13\}$,

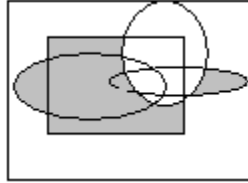
б) $P = \{x \mid 0 < x < 10\}$, $Q = \{x \mid 1 \leq x \leq 4\}$, $R = \{x \mid -4 \leq x \leq 4\}$.

8. Розв'яжіть задачу.

Фірма має 100 підприємств, причому кожне підприємство випускає хоча б одну продукцію виду А, В, С. Продукцію всіх трьох видів випускають 10 підприємств, продукцію А і В - 18 підприємств, продукцію А і С - 15 підприємств, продукцію В і С - 21 підприємство. Число

підприємств, що випускають продукцію А дорівнює числу підприємств, що випускають продукцію В і дорівнює числу підприємств, що випускають продукцію С. Знайти число підприємств, які випускають тільки А, В, С.

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $(A \cup B) \cap A = (A \cap B) \cup A = A$;

б) $(A \cap B) \cup (A \cap \bar{B}) = (A \cup B) \cap (A \cup \bar{B}) = A$;

в) $A \cup B = A \div B \div (A \cap B)$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$A \times B = (A \times D) \cap (C \times B)$, якщо $A \subseteq C, B \subseteq D$.

12. Дайте визначення «відношення транзитивності». Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R : a - b < 0$, де $R \subset A^2$ і $A = \{0, 100\}$ бієкцією?

14. Задайте відношення $R : |x| \leq \sqrt{y}$ всіма можливими способами:
 $R \subseteq X \times Y$. $X = \{0, 1, 2, 3, 4, 5\}$; $Y = \{0, 1, 4, 25, 36\}$.

15. Знайдіть 16 різних відношень на множині $\{0; 1\}$.

Варіант 4

1. Які протиріччя (парадокси) можуть виникнути при визначенні множин. Наведіть приклади.

2. Задайте всіма можливими способами множину букв свого імені.

3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{зима, літо, осінь, весна}\}$.

4. Спростіть вирази:

а) $\overline{\overline{B \cup A} \cup \overline{B \cap A} \cap B}$;

б) $\overline{A \setminus (A \cup B)} \cap (\overline{A \div B}) \cup A$.

5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?

1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;

8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{люди}	{жінки}	{чоловіки}	{немовлята}
{7,8,9,10,11}	{9,10,11,17}	{8,9}	{10,11,18}
$1 < x < 2$	$x \in (1;2)$	$ x - 1 < 1$	$ x + 1 > 1$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^2 - 4x = 0\}$; $B = \{x \mid x^2 - 4x \geq 0\}$; $C = \{x \mid x^2 - 10x + 9 \leq 0\}$.

7. Виконайте наступні дії над множинами:

1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,

2) $((\overline{P \cup Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,

3) $((\overline{R \div Q}) \setminus \overline{P}) \cap R$,

4) $((\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})) \setminus P$,

5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.

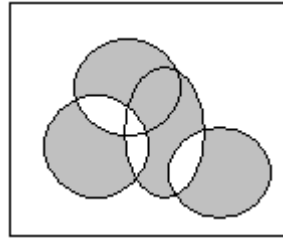
а) $P = \{\emptyset; 1, 2, 3, 4\}$, $Q = \{2, 3, 6, 8, 10\}$, $R = \{2, 5, 7, 11, 100\}$,

б) $P = \{x \mid -1 \leq x \leq 1\}$, $Q = \{x \mid |x| \leq 5\}$, $R = \{x \mid |x| \geq 5\}$.

8. Розв'яжіть задачу.

Аналіз історій хвороб групи з 20 дітей виявив, що 10 дітей хворіли вітряною, 6 - кором, 5 - свинкою. Вітряною і кором хворіли 3 дитини, вітряною і свинкою - 3, кором і свинкою - 2. Всіма трьома хворобами хворіла одна дитина. Скільки дітей не хворіли ні однієї з перерахованих хвороб?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $(A \cap B \cap C) \cup (\overline{A} \cap B \cap C) \cup (\overline{B} \cup \overline{C}) = U$;

б) $\overline{A \cap B} = \overline{A} \cup \overline{B}$;

в) $A \subseteq B \Rightarrow A \cap C \subseteq B \cap C$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$U^2 \setminus (A \times B) = ((U \setminus A) \times U) \cup (U \times (U \setminus B)).$$

12. Дайте визначення властивостей бієктивного відношення.

13. Чи буде відношення $(a, b) \in R \subseteq A^2$; $A = \{1, \overline{100}\}$; $R: a^5 = b^4$; $a \in A$ і $b \in A$ функціональним. Якщо так, то вкажіть функцію.

14. Задайте всіма можливими способами бінарне відношення $R = \{(x, y) | x \in X \text{ і } y \in Y\}$ $R: |x - y| \geq 0$; $X = \{0, 10\}$; $Y = \{\overline{-10}, 10\}$.

15. Яка з матриць задає відношення еквівалентності? Обґрунтуйте.

а)

	a	b	c	d
a	1	0	1	0
b	0	1	0	0
c	1	0	1	0
d	0	1	0	1

б)

	a	b	c
a	1	1	1
b	0	1	1
c	1	1	1

Варіант 5

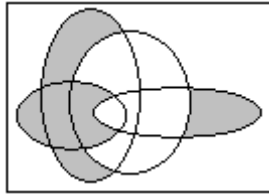
1. Дайте визначення операціям на множинах.
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{0, a, b, c\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $A \cup \overline{\overline{A \cup B \cup \overline{A \cap B}}}$;
  - б) $\left(\overline{\overline{A \cup B}}\right) \cap (\overline{A \cap B}) \setminus \overline{A}$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{опади}	{дощ}	{сніг}	{град}
{1,5,9,10}	{4,5,9}	{7,8,9,10}	{10,11,12,13,14}
$ x - 1 = 4$	$ x > 1$	$ x < 3$	$ x - 1 > 1/2$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^2 - 5x + 6 \geq 0\}$; $B = \{x \mid x^2 - 4x + 3 = 0\}$; $C = \{x \mid |x| \leq 4\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P \cup Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $\left(\overline{(\overline{R \div Q}) \setminus P}\right) \cap R$,
  - 4) $\left(\overline{(\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})}\right) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - а) $P = \{1, 12\}$, $Q = \{8, 15\}$, $R = \{7, 18\}$,
  - б) $P = \{x \mid |x - 4| \leq 4\}$, $Q = \{x \mid -1 \leq x \leq 10\}$, $R = \{x \mid |x - 3| \geq 3\}$.
8. Розв'яжіть задачу.
 У книжковий кіоск привезли для продажу 100 книг Пушкіна, Лермонтова й Тургенєва. Книги тільки Пушкіна купили 5 чоловік, книги Лермонтова - 5, книги Тургенєва - 5 чоловік. Книги Пушкіна й Лермонтова купили 40 чоловік, книги Пушкіна й Тургенєва - 20, книги Лермонтова й

Тургенєва - 10 чоловік. П'ять чоловік купили книги всіх трьох письменників. Скільки книг кожного автора залишилося в кіоску?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $A \subseteq B \cap C \Leftrightarrow A \subseteq B$ та $A \subseteq C$;

б) $C \cap (B \setminus C) = \emptyset$;

в) $(A \setminus B) \div (B \setminus C) \div (C \setminus A) = (B \setminus A) \div (C \setminus B) \div (A \setminus C)$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$(A_1 \cap B_2 \cap \dots \cap A_n) \times (B_1 \cap \dots \cap B_n) = (A_1 \times B_1) \cap (A_2 \times B_2) \cap \dots \cap (A_n \times B_n).$$

12. Дайте визначення відношення строгого порядку. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R : a^2 + b^2 \geq 10$ ін'єкцією, якщо $a \in A = \{1; 2; 3; 4\}$ та $b \in B = \{0, 1, 2, 5, 7, 8\}$, $R \subset A \times B$?

14. Задайте всіма можливими способами бінарне відношення $R : a^2 - b^2 \leq 0$, де $R \subset A \times B$. $a \in A = \{1, 2, 3, 4\}$; $B = \{0, 1, 2, 5, 9, 10\}$.

15. Знайдіть R^{-1} та $-R$ для відношення $R = \{(x, y) \mid (x, y) \in Q; y \geq x^2\}$.

Варіант 6

1. Чи можна операції на множинах виразити одну через іншу? Яким чином?
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого імені.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{1; \{2,3\}; 4\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{(\overline{A \cap B}) \cup (B \cup A)} \cup \overline{A}$;
  - б) $\overline{(\overline{A \div B}) \cap (\overline{A \setminus B})} \cup (\overline{A \cap B})$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

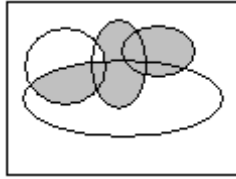
A	B	C	D
{дерева}	{береза}	{дуб}	{сосна, калина}
{0,1,3,4}	{1,3,4,5}	{3,4,6,7}	{1,3,5,9,10}
$\lg x > 1$	$\lg x > 2$	$\lg x < 1$	$x \in (0;2)$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x | (x^3 - 8)(x^3 - 1) = 0\}$; $B = \{x | x^2 - 4 = 0\}$; $C = \{x | x^2 - 7x + 6 = 0\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P \cup Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $\overline{((\overline{R \div Q}) \setminus \overline{P}) \cap R}$,
  - 4) $((\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - а) $P = \{1,15\}$, $Q = \{2,4,6,8,10,12\}$, $R = \{0,1,3,5,7,9,11,13\}$,
  - б) $P = \{x | |x| \geq 3\}$, $Q = \{x | |x| \leq 4\}$, $R = \{x | -3 \leq x \leq 3\}$.

8. Розв'яжіть задачу.

У групі спортсменів 27 чоловік. З них 20 займаються плаванням, 18 - легкою атлетикою й 10 - лижами. Плаванням і легкою атлетикою займаються 11 чоловік, плаванням і лижами - 8, легкою атлетикою й лижами - 6 чоловік. Скільки спортсменів займаються всіма трьома видами спорту?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $A = \bar{B} \Leftrightarrow A \cap B = \emptyset$ та $A \cup B = U$;

б) $\overline{A \cap (B \setminus A)} = U$;

в) $\overline{A \div (B \div C)} = \overline{(A \div B) \div C}$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$(A \setminus B) \times C = (A \setminus C) \times (B \setminus C).$$

12. Дайте визначення класів еквівалентності. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R: \frac{a}{b} > 1$ бієкцією, якщо $A = \{10, 5, 100, 12\}$, $B = \{6, 9, 10, 20, 30\}$.

14. Задайте всіма можливими способами бінарне відношення $R = \{(a, b) \mid a^2 - b^2 > 1, a \in A, b \in B\}$, $A = \{10, 20\}$, $B = \{1, 10\}$ $a, b \in \mathbb{N}$.

15. Доведіть, що для довільного відношення R виконується рівність $(R_1 \cup R_2)^{-1} = R_1^{-1} \cup R_2^{-1}$.

Варіант 7

1. Які множини вважаються рівними?
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{букви вашого прізвища}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{\overline{B \cap A} \cup \overline{B \cap A} \cup \overline{B \cap A}}$;
  - б) $\overline{(A \setminus B) \cup (A \cap B)} \cup \emptyset$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

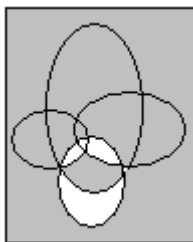
A	B	C	D
{рослини}	{помідори}	{огірки}	{бур'яни}
{1,2}	{3,4,5}	{4,6}	{1,9,10}
$x^2 - 2x + 3 > 0$	$x^2 - 3x + 2 < 0$	$ x < 1/2$	$x \in [-1/4; 1/4]$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^4 - 6x^3 + 5x^2 = 0\}$; $B = \{1,2,3,4,5,6\}$; $C = \{2,10\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P \cup Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $(\overline{(\overline{R \setminus Q}) \setminus \overline{P}}) \cap R$,
  - 4) $(\overline{(\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})}) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - а) $P = \{1-20\}$; $Q = \{2-22\}$; $R = \{5-15\}$,
  - б) $P = \{x \mid |x| \leq 2\}$; $Q = \{x \mid |x-4| \leq 2\}$; $R = \{x \mid |x| \leq 7\}$.
8. Розв'яжіть задачу.

Група науковців складається зі 100 чоловік. З них 70 чоловік володіють англійською мовою, 50 - німецькою, 40 - французькою, 30 - англійською і німецькою, 25 - англійською і французькою, 15 -

французькою і німецькою. Хоча б одну мову знає кожний науковець. Скільки чоловік володіють всіма трьома мовами?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $A \subseteq B \Rightarrow A \cap C \subseteq B \cap C$;

б) $\overline{(A \cup B) \cap A} = A$;

в) $\overline{A \cap B} = A \div B \div (A \cap B)$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$(A \cup B) \times C = (A \times C) \cup (B \times C).$$

12. Дайте визначення відношення симетричності. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R = \{(a, b) \mid a^2 + b^2 = 4; a \in A = \{5; 1; 2\}; b \in B = \{0; 1; 2\}\}$ функціональним?

14. Задайте всіма можливими способами відношення $R \div a = \sin b$, де $R \subset A \times B$, $A = \left\{-1; -\frac{1}{2}; 0; \frac{1}{2}; 1; \sqrt{3}\right\}$, $B = \left\{-\frac{\pi}{4}; -\frac{\pi}{2}; 0; \frac{\pi}{6}; \frac{\pi}{3}; \frac{\pi}{2}\right\}$.

15. Нехай R_1 та R_2 відношення часткового порядку. Визначте чи є відношення $\overline{R_1}, R_1 \cap R_2$ відношеннями часткового порядку.

Варіант 8

1. Наведіть приклади множин A і B для випадків $A \subset B$ та $A \subseteq B$.
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого імені.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{букви вашого імені}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{\overline{B \cap A} \cup \overline{B \cap B} \cup \overline{A \cup B}}$;
  - б) $\overline{(\overline{A \cup B \cup C})(\overline{A \cap B})} \cup \emptyset$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{тварини}	{вівці}	{барани}	{свині}
{0,1,5}	{1,5,6,7}	{5,6}	{6,7,10,11}
$x^2 - 5x + 6 < 0$	$x^2 + x + 1 < 0$	$x^2 - x - 2 > 0$	$ x > 1$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $\overline{A} = \overline{\{x | (x^3 + 8)(x^3 - 8)(x^2 - 16) = 0\}}$; $B = \{x | |x| \leq 2\}$; $C = \{x | x - 1 \leq 0\}$.

7. Виконайте наступні дії над множинами:

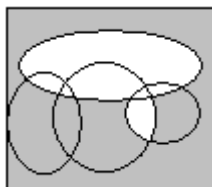
- 1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
- 2) $((\overline{P \cup Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
- 3) $((\overline{R \setminus Q}) \setminus \overline{P}) \cap R$,
- 4) $((\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})) \setminus P$,
- 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.

- а) $P = \{1,7\}$, $Q = \{2,10\}$, $R = \{0,2,4,6,8,14\}$,
- б) $P = \{x | |x - 1| \leq 2\}$, $Q = \{x | |x| \geq 1\}$, $C = \{0,2,4,6\}$.

8. Розв'яжіть задачу.

У студентській групі 20 чоловік. 3 них 10 мають оцінку “відмінно” по англійській мові, 8 - по математиці, 7 - по фізиці, 4 - по англійській мові й по математиці, 5 - по англійській мові й по фізиці, 4 - по математиці й по фізиці, 3 - по англійській мові, по математиці й по фізиці. Скільки студентів групи не мають відмінних оцінок?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $\overline{A} \cup (\overline{B \setminus A}) = U$;

б) $A \cup C \subseteq B \Leftrightarrow A \subseteq B$ та $C \subseteq B$;

в) $\overline{A \setminus (A \setminus B)} = \overline{A} \cup \overline{B}$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$A \times (B \cup C) = (A \times B) \cup (A \times C).$$

12. Дайте визначення композиції відношень. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R = \{(a, b) \mid a^2 + b^2 = 4; a \in A = \{5; 1; 2\}; b \in B = \{0; 1; 2\}\}$ функціональним?

14. Задайте відношення всіма способами $R: a^4 - b^4 \geq 0$, де $R \subset A \times B$, $A = \{5; 6; 7; 8; 10; 11\}$, $B = \{-5; 0; 1; 2; 3; 4\}$.

15. Яка з матриць задає відношення часткового відношення? Обґрунтуйте.

а)

	a	b	c	d
a	1	0	1	0
b	0	1	1	0
c	0	0	1	1
d	1	1	0	1

б)

	a	b	c
a	1	1	1
b	0	1	1
c	1	1	1

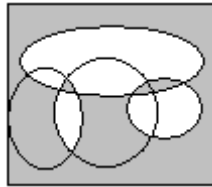

Варіант 9

1. Яка множина називається універсальною? Яка множина називається порожньою?
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого імені.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{букви вашого імені}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{(B \cap \bar{A}) \cap (B \cup A) \cup \bar{A} \cup B}$;
  - б) $\overline{(A \setminus B) \cup (B \setminus A) \cap (A \cap B \cap V)}$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $V \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{фарби}	{акварелі}	{олівці}	{білила}
{11,12,13,14}	{12,13}	{13,14,15}	{10,11,12,15}
$x^2 - 7x + 6 < 0$	$x^2 - 5x + 6 > 0$	$x^2 - x + 1 > 0$	$ x > 1/2$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x | \sin x = 1\}$; $B = \{x | \cos x = 1\}$; $C = \{x | \operatorname{tg} x = 1\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\bar{P} \cup Q) \setminus (P \cap \bar{Q})$,
  - 2) $((\bar{P} \cup \bar{Q}) \setminus R) \cup (V \cap \bar{R})$,
  - 3) $((\bar{R} \div \bar{Q}) \setminus \bar{P}) \cap R$,
  - 4) $((\bar{R} \setminus P) \cup (\bar{R} \setminus Q)) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \bar{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \bar{Q})$.
  - а) $P = \{2, 18\}$, $Q = \{-2; -4; 1; 23; 4; 5; 6; 100\}$, $R = \{-10; -9; 0; 1; 9; 10\}$.
  - б) $P = \{x | |x - 1| \leq 2\}$, $Q = \{x | |x| \geq 3\}$, $R = \{x | |x - 4| \leq 1\}$.
8. Розв'яжіть задачу.
 На курси іноземних мов записалося 100 чоловік. Виявилось, що 70 чоловік будуть вивчати англійську мову, 60 чоловік - французьку і 30 чоловік - німецьку. Англійську і французьку збираються вивчати 40 чоловік, англійську і німецьку - 20, французьку і німецьку - 10. Скільки студентів будуть вивчати всі три мови?
9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $A \subseteq B \cap C \Leftrightarrow A \subseteq B$ та $A \subseteq C$;

б) $\overline{A \setminus (B \cup C)} = \overline{(A \setminus B) \cap (A \cap C)}$;

в) $(\overline{A \cup B}) \div (\overline{B \cup A}) = (A \cap B) \div (A \cup B)$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$A \times (B \setminus C) = (A \times B) \setminus (A \times C).$$

12. Дайте визначення відношення. Назвіть властивості бінарних відношень.

13. Чи буде відношення $R: a^3 \leq b^2$ транзитивним, якщо $R \subseteq A^2$, $A = \overline{\{1, 100\}}$?

14. Задайте відношення $R: x - y \leq 4$, де $R \subseteq X \times Y$, $X = \overline{\{1, 5\}}$, $Y = \{-2; -1; 0; 1; 2; 3\}$.

15. Доведіть, що якщо f - ін'єктивна функція, то існує функція f^{-1} .

Варіант 10

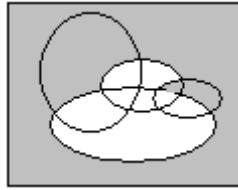
1. Запишіть відношення включення між універсальною множиною V , її довільною підмножиною A і множиною $\emptyset$?
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{a, b, c, \emptyset\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{(A \cap B) \cup (\overline{A \cap B}) \cup (\overline{A \cup B})}$.
  - б) $\overline{(A \div B) \setminus (C \div D)} \cap \overline{A}$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{книги}	{підручники}	{щоденники}	{зошити}
{1,9,10,11,12}	{9,10}	{11,12,15}	{1,9,11,12,15}
$x^2 - 6x + 8 < 0$	$\log_2 x > 0$	$\log_{\frac{1}{2}} x > -2$	$ x < 4$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^3 - 6x^2 = 0\}$; $B = \{x \mid |x - 1| = 2\}$; $C = \{x \mid x^2 - 100 \leq 0\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P \cup Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $((\overline{R \div Q}) \setminus \overline{P}) \cap R$,
  - 4) $((\overline{R} \setminus P) \cup (\overline{R} \setminus Q)) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - а) $P = \{0; 1; 2; 3; 7; 9\}$, $Q = \{x \mid x^4 + 2x^3 + x^2 = 0\}$, $R = \{0; 2; 4; 6; 8; 9\}$,
  - б) $P = \{x \mid -1 \leq x \leq 0\}$, $Q = \{x \mid -2 \leq x \leq 0\}$, $R = \{x \mid |x| \leq 3\}$.
8. Розв'яжіть задачу.
У команді бігунів десять спортсменів бігають на довгі дистанції, вісімнадцять - на середні, дванадцять - на короткі. На довгі й середні

дистанції бігають п'ять спортсменів, на середні й короткі - шість. На довгі й короткі дистанції не бігає ніхто. Скільки бігунів у команді?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $(A \cap B) \cup (A \cap \bar{B}) = A$;

б) $A \cap B \subseteq C \Leftrightarrow A \subseteq \bar{B} \cup C$;

в) $A \cap (B \setminus C) = (A \cap B) \setminus (A \cap C) = (A \cap B) \setminus C$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$A \times (B \cap C) = (A \times B) \cap (A \times C).$$

12. Дайте визначення симетричного відношення. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R: a - b \leq 1$ бієкцією, якщо $a \in A = \{-1; 0; 1\}$, $B = \{\overline{1; 10}\}$?

14. Задайте всіма можливими способами бінарне відношення $R: \frac{a^2}{2} \geq \frac{b^2}{2}$, де $a \in A = \{\overline{1; 10}\}$, $B = \{\overline{1; 5}\}$.

15. Нехай A, B, C – множини відношення $R \subset A \times B$; $S \subset B \times C$. Доведіть що, якщо R і S визначають бієкцією, то $S \circ R$ – бієкція.

Варіант 11

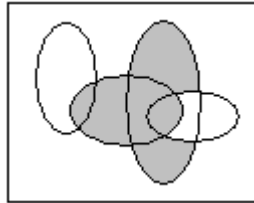
1. Яка множина називається порожньою? Яка множина називається універсальною?
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{букви вашого прізвища}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{(A \cup \overline{B}) \cap \overline{A} \cup A \cup \overline{B} \cup A}$;
  - б) $\overline{(A \cap \overline{B}) \div (\overline{A \cap B})} \cup A$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{папір}	{картон}	{олівець}	{листок зошита}
{8,9,10,13}	{7,9}	{8,9,13,15}	{10,11,13,15}
$x^2 - 11x + 10 < 0$	$\log_3 x > 2$	$\log_3 x < 3$	$ x < 5$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x | x \in N \text{ та } x^2 - 10x + 9 = 0\}$; $B = \{x | x \in N \text{ та } x^2 - 11x + 10 \leq 0\}$;
 $C = \{0,1,2,3,9,10\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P \cup Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $(\overline{(\overline{R \div Q}) \setminus P}) \cap R$,
  - 4) $((\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - а) $P = \{-5; -4; -3; 0; 1; 2; 10; 11\}$, $Q = \{2, 10\}$, $R = \{4, 14\}$,
  - б) $P = \{x | |x| < 3\}$, $Q = \{x | 0 \leq x \leq 10\}$, $R = \{x | |x - 1| \geq 1\}$.
8. Розв'яжіть задачу.

У класі 20 чоловік. На екзаменах з історії, математики й літератури 10 учнів не одержали ні однієї п'ятірки, 6 учнів одержали 5 по історії, 5 - по математиці й 4 - по літературі; 2 - по історії й математиці, 2 - по історії й літературі, 1 - по математиці й літературі. Скільки учнів одержали 5 по всіх предметах?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $A \cap (B \setminus C) = (A \cap B) \setminus C$;

б) $A \subseteq B \cup C \Leftrightarrow A \cap \bar{B} \subseteq C$;

в) $\overline{(A \cap B) \cup A} = \bar{A}$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$(A \setminus B) \times C = (A \times C) \setminus (B \times C).$$

12. Дайте визначення асиметричного відношення. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R = \{(a, b) \mid a^2 \leq b; a \in A = \{1; 2; 3; 4; 5\}; b \in B = \{0; 10; 11\}\}$ антисиметричне?

14. Задайте всіма можливими способами бінарне відношення $R: x - 1 \leq \sqrt{y}$, де $R \subset A^2$; $x, y \in A = \{0; 1; 2; 10; 12; 13\}$.

15. Доведіть, що для довільних бінарних відношень $(R_1 \cap R_2)^{-1} = R_1^{-1} \cap R_2^{-1}$.

Варіант 12

1. В чому відмінність між рівністю множин та поняттям нестрого включення?
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{букви вашого імені}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $A \cap (\overline{B \cup A}) \cap (\overline{A \cup B}) \cup \overline{B}$;
  - б) $(\overline{A \cap B}) \cup (\overline{A \div B}) \cap (B \cup \overline{B})$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

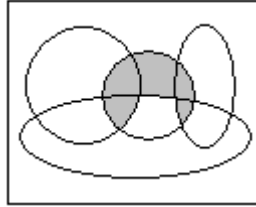
A	B	C	D
{океани}	{моря}	{річки}	{водоспади}
{1,3,9,10}	{1,11}	{3,9,11}	{1,3,9,15}
N	Z	$\log_{\frac{1}{2}} x > -5$	$ x - 1 > 10$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x | x^5 - 4x^4 + 3x^3 = 0\}$; $B = \{x | x^3 - 27 = 0\}$; $C = \{x | (x-1)(x+2) = 0\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P \cup Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $(\overline{(\overline{R \div Q}) \setminus P}) \cap R$,
  - 4) $((\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - а) $P = \{1; 10\}$, $Q = \{1; 3; 5; 7; 9\}$, $R = \{0; 1; 5; 9; 17; 21\}$,
  - б) $P = \{x | 1 < x < 5\}$, $Q = \{x | 4 \leq x \leq 6\}$, $R = \{x | -2 \leq x \leq 10\}$.

8. Розв'яжіть задачу.
У студентській групі 26 чоловік. Щоб одержати допуск на іспит з даного курсу необхідно захистити курсову роботу, виконати лабораторну

роботу й здали залік. 15 студентів захистили курсову роботу, 20 виконали лабораторну роботу, 17 здали залік. Захистили курсову роботу й виконали лабораторну роботу 12 чоловік. Захистили курсову роботу й здали залік 11 чоловік. Виконали лабораторну роботу й здали залік 13 чоловік. Скільки студентів допущено до іспиту?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $A \cap (B \setminus C) = (A \cap B) \setminus (A \cap C)$;

б) $(A \setminus B) \cup B = A \Leftrightarrow B \subseteq A$;

в) $\overline{(A \cup B) \cap A} = \overline{A}$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$A \times (B \cup C) = (A \times B) \cup (A \times C).$$

12. Дайте визначення відношення симетричності. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R : |x - 1| \leq y$, де $R \subseteq A^2$; $A = \{\overline{1, 20}\}$ ін'єкцією?

14. Задайте відношення $R : x^2 \geq y^3$, де $R \subseteq X \times Y$; $X = \{\overline{1; 15}\}$, $Y = \{-1; 0; 2; 310; 18; 40\}$.

15. Доведіть, що для бінарного відношення R виконується рівність $-R^{-1} = (-R)^{-1}$.

Варіант 13

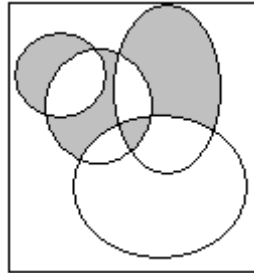
1. Яка множина називається скінченою, нескінченною? Наведіть приклади.
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{букви вашої країни}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{A \cup B \cup A \cap B} \cup (\overline{A \cup B})$;
  - б) $(\overline{A \cap B}) \cap (B \cup \overline{B}) \cup \emptyset$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{ріки}	{Дон, Буг}	{Буг}	{Дніпро, Десна}
{8,9}	{9,10,15}	{15,17,18}	{8,10,15,18,19}
$ x - 2 < 3$	$\log_2 x > 0$	Z	$x^2 - 4x + 3 \leq 0$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^5 - 4x^3 = 0\}$; $B = \{x \mid x^2 - 4x + 4 = 0\}$; $C = \{x \mid x^3 - 9x^2 = 0\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P \cup Q}) \cap (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P \cup Q}) \cap R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $((\overline{R \cap Q}) \cap \overline{P}) \cap R$,
  - 4) $((\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})) \cap P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \cap \overline{Q})$.
  - а) $P = \{1; 10\}$, $Q = \{2; 12\}$, $R = \{3; 7\}$,
  - б) $P = \{x \mid -2 \leq x \leq 0\}$, $Q = \{x \mid -1 \leq x \leq 1\}$, $R = \{x \mid -3 \leq x \leq 2\}$.
8. Розв'яжіть задачу.
 У класі 20 дітей. З них 10 додатково займаються у музичній школі, 6 - тенісом, 5 - китайською мовою. Музичну школу й заняття по тенісі відвідують три дитини, музикою й китайською мовою займаються троє,

тенісом і китайською мовою двоє. Всіма трьома видами додаткових занять займається одна дитина. Скільки дітей не займається жодним з перерахованих занять?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $(A \div B) \setminus C = (A \setminus (B \cup C)) \cup (B \setminus (A \cup C))$;

б) $(A \cap B) \cup C = A \cap (B \cup C) \Leftrightarrow C \subseteq A$;

в) $(A \cap B) \setminus (A \cap C) = (A \cap B) \setminus C$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$(A \setminus B) \times C = (A \times C) \setminus (B \times C).$$

12. Дайте визначення відношення симетричності. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $6x - 7y^2 \leq 0$, де $R \subset A^2$; $A = \overline{[1,10]}$ бієкцією?

14. Задайте відношення всіма способами $R: x^2 - 1 \geq y$, де $R \subset A^2$; $A = \overline{[0,10]}$.

15. До яких бінарних відношень R справедливо $R^{-1} = -R$?

Варіант 14

1. Яку множину називають упорядкованою? Наведіть приклади.
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{букви столиці Росії}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $A \cup \overline{B} \cap \overline{A} \cup B \cap \overline{B} \cup A$;
  - б) $(\overline{A} \cap \overline{B}) \div ((\overline{A} \cap A) \cup (B \cap \overline{B})) \cap V$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

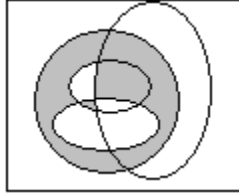
A	B	C	D
{будинки}	{хмарочос}	{курінь}	{хата}
{1,3,7,8}	{7,8}	{1,3,9}	{1,3,9,10,11}
$x^3 - 1 > 0$	$\log_7 x > 2$	$\log_{\frac{1}{3}} x < -4$	$ x < 25$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^5 - 4x^3 = 0\}$; $B = \{x \mid |x| \leq 1\}$; $C = \{x \mid x^3 - 9x = 0\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P} \cup Q) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P} \cup \overline{Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $((\overline{R} \div \overline{Q}) \setminus \overline{P}) \cap R$,
  - 4) $((\overline{R} \setminus P) \cup (\overline{R} \setminus Q)) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - а) $P = \{1; 10\}$, $Q = \{2; 8\}$, $R = \{4; 11\}$,
  - б) $P = \{x \mid |x| \leq 2\}$, $Q = \{x \mid |x - 1| \leq 4\}$, $R = \{-10; 0; 1; 2; 3; 4\}$.
8. Розв'яжіть задачу.

У спортивному таборі 100 чоловік, що займаються плаванням, легкою атлетикою й лижами. З них 10 займаються й плаванням, і легкою атлетикою, і лижами, 18 - плаванням і легкою атлетикою, 15 - плаванням і

лижами, 21 - легкою атлетикою й лижами. Число спортсменів, що займаються плаванням, дорівнює числу спортсменів, що займаються легкою атлетикою, і дорівнює числу спортсменів, що займаються лижами. Знайти це число.

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $A \subseteq B \Rightarrow (A \setminus C) \subseteq (B \setminus C)$;

б) $A \div B = (\overline{A \cup B}) \div (A \cup \overline{B})$;

в) $\overline{(A \setminus B \setminus C)} = \overline{(A \setminus B)} \cap \overline{(A \cap B)}$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$A \times (B \setminus C) = (A \times B) \setminus (A \times C).$$

12. Дайте визначення відношення транзитивності. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R : 5a - 4b \geq 0$, де $R \subset A^2$; $A = \overline{[1,10]}$ ін'єкцією?

14. Задайте відношення всіма способами $R : x^3 - y^2 \geq 0$, де $R \subset X \times Y$; $X = \overline{[1,5]}$, $Y = \{0,1,4,5,6\}$.

15. $R = \{(a,b) | a \text{ і } b \text{ розмовляють однією мовою}\}$, $a, b \in A = \{x | x - \text{людина}\}$ якого типу дане відношення?

Варіант 15

1. Доведіть твердження: з будь-якої нескінченної множини можна виділити зчисленну множину.

2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.

3. Побудуйте $P(A)$ для множини $A = \{a; b; c; d\}$.

4. Спростіть вирази:

а) $(B \cup A) \cap \overline{A} \cup (A \cap \overline{B}) \cup B$;

б) $(\overline{A \cap B}) \div ((\overline{A \cap A}) \cup (B \cap \overline{B})) \cap V$.

5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?

1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;

8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{квіти}	{мак, орхідея}	{мак}	{айстра, мак}
{11,12,15,19}	{12,15,17}	{11,17}	{11,15,19,20,21}
$x^4 - 1 > 0$	$\log_5 x > 1$	$\log_{\frac{1}{5}} x < -2$	$ x - 3 < 6$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^4 - 3x^3 + 2x^2 = 0\}$; $B = \{x \mid x^4 - 1 = 0\}$; $C = \{x \mid |x| = 2 \text{ та } |x| = 1\}$.

7. Виконайте наступні дії над множинами:

1) $(\overline{P} \cup Q) \setminus (P \cap \overline{Q})$,

2) $((\overline{P} \cup \overline{Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,

3) $(\overline{R \div Q} \setminus \overline{P}) \cap R$,

4) $((\overline{R} \setminus P) \cup (\overline{R} \setminus Q)) \setminus P$,

5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.

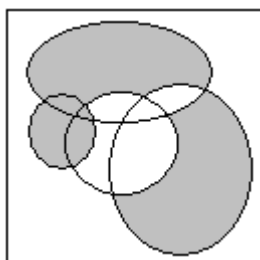
а) $P = \{1; 10\}$, $Q = \{1; 5; 9; 14\}$, $R = \{0; 3; 7; 9; 11; 21; 32\}$,

б) $P = \{x \mid |x| \leq 3\}$, $Q = \{x \mid -1 \leq x \leq 10\}$, $R = \{x \mid |x| \geq 2\}$.

8. Розв'яжіть задачу.

У цеху є 25 верстатів, які можуть виконувати три види операцій: А, В і С. З них 10 верстатів виконують операцію А, 15 - В, 12 - С. Операції А і В можуть бути виконані на 6 верстатах, А і С - на 5, В і С - на 3 верстатах. Скільки верстатів можуть виконувати всі три операції?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $\overline{A \cap B} = \overline{A \cup (B \setminus A)}$;

б) $A \subseteq B \Rightarrow A \cup C \subseteq B \cup C$;

в) $A \cup B = A \div B \div (A \cap B)$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$A \times B = (A \times D) \cap (C \times B)$, де $A \subseteq C$ та $B \subseteq D$.

12. Дайте визначення антисиметричного відношення. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R: a+b \geq 4$ ін'єктивним, де $a \in A = \{-1; 0; 1\}$, $B = \{1; 10\}$?

14. Задайте всіма можливими способами бінарне відношення $R: \frac{a}{2} > \frac{b}{2}$, де $a \in A = \{5; 9; 11; 13; 17\}$, $b \in B = \{4; 6; 8; 10; 18; 20\}$.

15. Яка з матриць задає відношення еквівалентності? Обґрунтуйте.

а)

	a	b	c	d
a	1	1	1	0
b	1	1	1	0
c	1	1	1	0
d	0	0	0	1

б)

	a	b	c
a	1	1	1
b	0	1	1
c	1	1	1

Варіант 16

1. У чому відмінність строгого включення від нестрогого? Наведіть приклади.
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{множина оцінок при відповіді іспиту}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{(A \cap B) \cup \bar{A} \cap B \cup A}$;
  - б) $\left(\overline{(A \div B) \div (B \div A)}\right) \cap \bar{A}$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

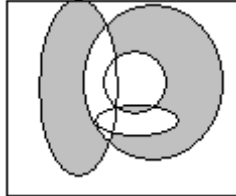
A	B	C	D
{волося}	{локон}	{коса}	{бант}
{0,1}	{ $\emptyset$ }	{1,2,4}	{0,3,9,10,12}
$x^6 - 1 > 0$	$\log_7 x \leq 1$	$\log_{\frac{1}{7}} x \geq -1$	$ x - 4 \leq 7$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^6 - 5x^5 + 6x^4 = 0\}$; $B = \{x \mid x^5 - 1 = 0\}$; $C = \{0;1;2;3;4;5;10\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\bar{P} \cup Q) \setminus (P \cap \bar{Q})$,
  - 2) $((\bar{P} \cup \bar{Q}) \setminus R) \cup (V \cap \bar{R})$,
  - 3) $\left(\overline{(R \div Q) \setminus P}\right) \cap R$,
  - 4) $\left(\overline{(R \setminus P) \cup (R \setminus Q)}\right) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \bar{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \bar{Q})$.
  - а) $P = \{1;10\}$; $Q = \{2;20\}$; $R = \{5;15\}$,
  - б) $P = \{x \mid -2 \leq x \leq 1\}$; $Q = \{x \mid x - 1 \leq x \leq 2\}$; $R = \{x \mid |x| \leq 4\}$.
8. Розв'яжіть задачу.

Групі студентів запропоновано три спецкурси: по мультимедіа, штучному інтелекту та імітаційному моделюванню. 22 студента

записалися на спецкурс по мультимедіа, 18 - на спецкурс по штучному інтелекту, 10 - на спецкурс по імітаційному моделюванню, 8 - на спецкурси по мультимедіа й штучному інтелекту, 6 - на спецкурси по мультимедіа й імітаційному моделюванню, 7 - на спецкурси по штучному інтелекту й імітаційному моделюванні. 5 студентів записалися на всі три спецкурси. Скільки студентів у групі?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $((\overline{B \cap A}) \cup C) \cap (A \cup C \cup B) = B \cap C$;

б) $A \subset B \Rightarrow \overline{B} \subseteq \overline{A}$;

в) $\overline{(A \cup B)} \cap A = \overline{A \cap B}$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$(A \cup B) \times C = (A \times C) \cup (B \times C).$$

12. Дайте визначення відношення транзитивності. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R : x^3 \leq y$, де $R \subset X \times Y; X \in \mathbb{N}; Y \in \mathbb{N}$ функціональним? Якщо так, то знайдіть формулу для функції.

14. Задайте всіма можливими способами бінарне відношення $R : x \geq \frac{y}{9}$, де $R \subset X \times Y; X = \{10, 11, 12, 16, 18, 27\}, Y = \{180, 190, 200, 210\}$.

15. Знайдіть S^{-1} та $-S$ для відношення $S = \{(x, y) | x, y \in \mathbb{R}, x + y < 0\}$?

Варіант 17

1. Доведіть твердження: об'єднання скінченої та зчисленної множин є зчисленною множиною.
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{букви вашого прізвища}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{A \cup \overline{B} \cap A \cup \overline{B} \cap \overline{B}}$;
  - б) $\left((\overline{A \cap B}) \setminus (\overline{A \cup A \cup \overline{A}}) \right) \cap (B \cap \overline{B})$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{гори}	{Карпати}	{Альпи}	{Урал}
{5,8,9,10}	{10,11}	{11,14,15}	{∅,0,1,2}
$x^2 - 8x + 15 < 0$	$ x > 1$	$\log_2 x > 2$	$\log_3 x < 1$

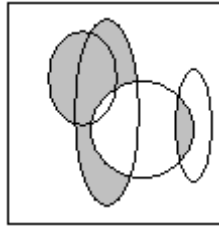
6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^5 - 10x^4 + 9x^3 = 0\}$; $B = \{x \mid x^4 - 10x^2 + 9 = 0\}$; $C = \{x \mid x^2 - 5x = 0\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P \cup Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $((\overline{R \div Q}) \setminus \overline{P}) \cap R$,
  - 4) $((\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - а) $P = \{1,10\}$, $Q = \{2,15\}$, $C = \{3,9\}$,
  - б) $P = \{x \mid -2 \leq x \leq 2\}$, $Q = \{x \mid |x-1| \leq 3\}$, $R = \{x \mid 0 \leq x \leq 10\}$.

8. Розв'яжіть задачу.

Підприємство оголосило набір робітників на посади токаря, слюсаря й зварника. У відділ кадрів звернулися 25 чоловік. З них 10 чоловік володіли професією токаря, 15 - слюсаря, 12 - зварника. Професією й

токаря й слюсаря володіли 6 чоловік, і токаря, і зварника - 5 чоловік, і слюсаря й зварника - 3 чоловіки. Скільки чоловік володіють всіма трьома професіями?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $\overline{A \cap (B \setminus A)} = U$;

б) $A \subseteq B \Rightarrow A \cup C \subseteq B \cup C$;

в) $A \div (B \div C) = \overline{(A \div B) \div C}$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$A \times (B \cup C) = (A \times B) \cup (A \times C).$$

12. Дайте визначення відношення симетричності. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R: 2a - 3b \geq 0$ де $R \subseteq A^2$; $A = \{\overline{1,15}\}$ ін'єкцією?

14. Задайте всіма можливими способами бінарне відношення $R: 2x^2 - 4y \geq 0$, де $R \subseteq X \times Y$; $X = \{\overline{1,10}\}$, $Y = \{1,2,10\}$.

15. Нехай R_1 та R_2 - відношення часткового порядку. Визначте чи є такі відношення $R_1 \cap R_2, R_1 \cup R_2$ відношеннями часткового порядку.

Варіант 18

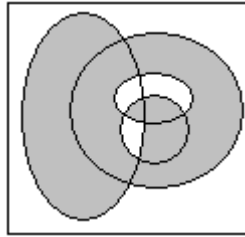
1. Несчисленні множини. Континуум.
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{букви вашого прізвища}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{(A \cap \overline{B}) \cup \overline{A} \cup \overline{B} \cap A}$;
  - б) $\overline{(A \cap \overline{B} \cup \overline{C})} \cap \overline{(A \div B \div C)}$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{озера}	{річки}	{моря}	{Карпати}
{1,2,3,4,5,6}	{1,2,3}	{4,5,6}	{4,5}
$2^x > 4$	$3^x < 81$	$ x - 1 < 5$	$ x > 1$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^6 - 10x^5 + 9x^4 = 0\}$; $B = \{x \mid x^3 - 1 = 0\}$; $C = \{x \mid |x - 4| \leq 1\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P} \cup Q) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P} \cup \overline{Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $\overline{((\overline{R} \div \overline{Q}) \setminus \overline{P})} \cap R$,
  - 4) $((\overline{R} \setminus P) \cup (\overline{R} \setminus Q)) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - а) $P = \{1, 12\}$, $Q = \{0, 2, 4, 6, 8, 10, 14\}$, $R = \{-5; -4; -3; 0; 1; 3; 5; 7\}$,
  - б) $P = \{x \mid |x - 1| \leq 5\}$, $Q = \{x \mid -4 \leq x \leq 7\}$, $R = \{x \mid |x - 2| \leq 1\}$.
8. Розв'яжіть задачу.
Під час сесії 24 студента групи повинні здати три заліки: по фізиці, математиці й програмуванню. 20 студентів здали залік по фізиці, 10 - по математиці, 5 - по програмуванню, 7 - по фізиці й математиці, 3 - по фізиці

й програмуванню, 2 - по математиці й програмуванню. Скільки студентів здали всі три заліки?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$;

б) $A \setminus (B \cup C) = (A \setminus B) \cap (A \setminus C)$;

в) $A \cup B = (A \setminus B) \cup (B \cap A)$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$(A \cap B) \times C = (A \times C) \cap (B \times C).$$

12. Дайте визначення функціонального відношення. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R \subset A^2$, де $R: |x| = |y|$ бієкцією, де $A = \{\overline{1;10}\}$?

14. Задайте відношення $R \subseteq A \times B$, $A = \{\overline{1,7}\}$, $B = \{\overline{2,8}\}$; $R: y = x - 2$.

15. На множині людей задано відношення $R = \{(a, b) \mid a \text{ і } b \text{ люди однакового віку}\}$ встановіть властивості та тип R .

Варіант 19

1. Яка множина називається зчисленою?
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого імені.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{букви назви столиці США}\}$.

4. Спростіть вирази:

- а) $\overline{A \cup B \cup \overline{A} \cup (A \cap \overline{B})}$;
- б) $\left(\left(\overline{A \cap B} \right) \setminus \left(\overline{A \cup B} \right) \right) \div \left(A \cap \overline{B} \right)$.

5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?

- 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
- 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{студенти}	{студенти групи}	{ $\emptyset$ }	{студенти вузу}
{0,1,3,8}	{2,4,6,8}	{4,6,8}	{0,1,2,9,10}
$x^2 - 8x + 7 < 0$	$ x - 1 > 2$	$2^{2x} > 4$	$\log_4 x > 1$

6. Продемонструйте справедливість законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^3 - 2x^2 + x = 0\}$; $B = \{x \mid x^3 - 8 = 0\}$; $C = \{x \mid x^2 - 3x + 2 \leq 0\}$.

7. Виконайте наступні дії над множинами:

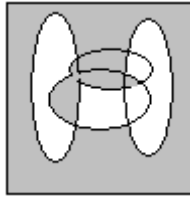
- 1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $\left((\overline{P \cup Q}) \setminus R \right) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $\left((\overline{R \div Q}) \setminus \overline{P} \right) \cap R$,
  - 4) $\left((\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q}) \right) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
- а) $P = \{2, 10\}$, $Q = \{3, 7\}$, $C = \{4, 11\}$,
  - б) $P = \{x \mid |x| \leq 3\}$, $Q = \{x \mid -2 \leq x \leq 0\}$, $R = \{x \mid 0 \leq x^3 - 8 \leq 0\}$.

8. Розв'яжіть задачу.

У туристичній групі 10 чоловік знають англійську мову, 10 - італійську, 6 - іспанську. По дві мови знають: 6 чоловік - англійську і

італійську, 4 - англійську і іспанську, 3 - італійську і іспанську. Одна людина знає всі три мови. Скільки туристів у групі?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $(A \setminus B) \div (B \setminus C) \div (B \setminus A) \div (C \setminus B) = A \div C$;

б) $A \setminus (B \cup C) = (A \setminus B) \setminus C$;

в) $(A \cup B) \setminus C = (A \setminus C) \cup (B \setminus C)$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$A \times (B \cap C) = (A \times B) \cap (A \times C).$$

12. Дайте визначення відношення транзитивності. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R: 2x - 4y \geq 0$, де $R \subseteq A^2$; $A = \{\overline{1;50}\}$ ін'єкцією?

14. Задайте всіма можливими способами бінарне відношення $R \subset A \times B$, де $A = \{\overline{2;12}\}$, $B = \{\overline{0;10}\}$, $R: 2x - 2y \leq 0$.

15. На множині людей задано відношення $R = \{(a, b) | a \text{ і } b \text{ знайомі}\}$. Визначте тип даного відношення і його властивості.

Варіант 20

1. Сформулюйте поняття потужності множини. Які множини рівнопотужні?
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{букви назви столиці Франції}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - a) $\overline{(A \cup B) \cap (A \cup B)} \cup \bar{A}$;
  - б) $\overline{((A \setminus B) \cup (B \setminus A)) \cup \emptyset}$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

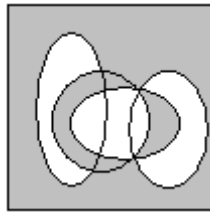
A	B	C	D
{сім'я}	{бджоли}	{трутень}	{рій}
{a,b,c,d}	{a,k,l,m}	{m,n}	{a,b,l,m}
$x^2 - 9x + 8 < 0$	$ x + 1 > 3$	$3^{\log_3 x} > 2$	$\log_4 x < 3$

6. Продемонструйте справедливість всіх законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^5 - 9x = 0\}$; $B = \{x \mid |x| = 4\}$; $C = \{0; 1; 2; 3\}$.
7. Виконати наступні дії над множинами:
  - 1) $(\bar{P} \cup Q) \setminus (P \cap \bar{Q})$,
  - 2) $((\bar{P} \cup \bar{Q}) \setminus R) \cup (V \cap \bar{R})$,
  - 3) $((\bar{R} \div \bar{Q}) \setminus \bar{P}) \cap R$,
  - 4) $((\bar{R} \setminus P) \cup (\bar{R} \setminus Q)) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \bar{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \bar{Q})$.
  - a) $P = \{1, 15\}$; $Q = \{2, 13\}$; $R = \{10, 15\}$,
  - б) $P = \{x \mid -5 \leq x \leq 3\}$; $Q = \{x \mid |x - 1| \leq 2\}$; $R = \{x \mid -2 \leq x \leq 4\}$.
8. Розв'яжіть задачу.

У групі перекладачів 15 чоловік володіє англійською мовою, 19 - французькою, 8 - німецькою. 9 перекладачів володіють англійською й французькою мовою, 7 - англійською і німецькою, 6 - французькою і

німецькою. 4 перекладача володіють всіма трьома мовами. Скільки перекладачів у групі?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap C$;

б) $(\bar{A} \cup B) \cap A = A \cap B$;

в) $A \setminus B = A \div (A \cap B)$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$(A \cap B) \times (C \cap D) = (A \times C) \cap (B \times D).$$

12. Дайте визначення поняття «класи еквівалентності». Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R : 5x + 6y \geq 0; R \subseteq A^2, A = \{1, 100\}$ бієкцією?

14. Задайте бінарне відношення $R : 5|x| + |y| \geq 0, R \subseteq X \times Y, X = \{-10, -8, -6, 0, 1, 2, 3, 4\}, Y = \{2, 4, 6\}$.

15. На множині людей задано відношення $R = \{(a, b) | a \text{ і } b \text{ мають однакове ім'я}\}$. Встановіть властивості R та його тип.

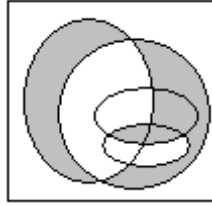
Варіант 21

1. Визначить операції над множинами та розташуйте їх відповідно до пріоритету.
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{букви вашого імені}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - a) $\overline{(\overline{A \cap B}) \cup (\overline{A \cap B}) \cup (\overline{A \cap B})}$;
  - б) $\overline{((A \setminus B) \cup (B \setminus A)) \cup A}$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{сім'я}	{батько}	{син, дочка}	{мати}
{k,l,m,n}	{∅}	{1,m}	{m,n,p,k}
$x^2 - 13x + 22 < 0$	$ x - 4 > 1$	$5^{\log_2 x} > 25$	$\log_{11} x < 2$

6. Продемонструйте справедливість всіх законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^3 - 6x^2 + 8x = 0\}$; $B = \{x \mid x^2 - 16 = 0\}$; $C = \{x \mid |x - 5| \leq 1\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P \cup Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $((\overline{R \div Q}) \setminus \overline{P}) \cap R$,
  - 4) $((\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - a) $P = \{2,18\}$, $R = \{0,1,5,9,11,17\}$, $Q = \{2,4,6,8,10,12,14\}$,
  - б) $P = \{x \mid |x - 3| \leq 1\}$, $Q = \{x \mid |x| \leq 4\}$, $R = \{x \mid |x - 5| \leq 4\}$.
8. Розв'яжіть задачу.
 У туристичній групі 15 чоловік знають англійську мову, 8 - італійський, 11 - іспанський. По дві мови знають: 6 чоловік - англійську і італійську, 4 - англійську і іспанську, 3 - італійську і іспанську. Дві людини знають всі три мови. Скільки туристів у групі?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $\overline{A \cap B} = \overline{A} \cup \overline{B}$;

б) $(A \setminus B) \setminus C = (A \setminus C) \setminus (B \setminus C)$;

в) $A \cup B = (A \setminus B) \cup (A \cap B)$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$U^2 \setminus (A \times B) = (\overline{A} \times U) \cup (U \times \overline{B}).$$

12. Дайте визначення відношення еквівалентності. Наведіть приклади класів еквівалентності.

13. Чи буде відношення $R: y = |x|, R \subseteq A^2, A = \{\overline{1,10}\}$ ін'єкцією?

14. Задайте бінарне відношення $R \subseteq A^2, A = \{\overline{2,20}\}, R: x = y^2$.

15. Нехай задано множини A, B, C і відношення $R \subseteq A \times B$ та $S \subseteq B \times C$. Доведіть, що якщо R та S функціональні відношення, то $S \circ R$ - функціональне відношення.

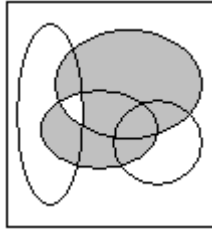
Варіант 22

1. Побудуйте круги Ейлера для множин A, B, C таких, що $A \cap B \cap C = \emptyset$.
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого імені.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{букви назви столиці України}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{(\overline{A \cup B}) \cap (A \cap B) \cup (\overline{A \cap B})}$;
  - б) $\overline{((D \setminus C) \div (D \setminus B))}$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{поле}	{город}	{наділ}	{садок}
{а,б,в,г}	{д,в,е,ж,з}	{а,к}	{а,к,т}
$x^2 - x \geq 0$	$ x - 5 < 3$	$3^{\log_3 x} < 4$	$\log_2 x < 3$

6. Продемонструйте справедливість всіх законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^5 - 10x^4 + 9x^3 = 0\}$; $B = \{x \mid x^3 - 125 = 0\}$; $C = \{x \mid x^3 - x^2 \leq 0\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P \cup \overline{Q}}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $\overline{((\overline{R \div \overline{Q}}) \setminus \overline{P}) \cap R}$,
  - 4) $\overline{((\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})) \setminus P}$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - а) $P = \{-3; -2; -1; 0; 5; 6; 7; 8\}$; $Q = \{-3; 2; 4; 6; 8; 9\}$; $R = \{0, 1, 8, 10\}$.
  - б) $P = \{x \mid |x - 1| \leq 2\}$; $Q = \{x \mid |x - 3| \leq 2\}$; $R = \{x \mid |x| \leq 3\}$.
8. Розв'яжіть задачу.
 Опитування групи студентів показало, що 70% з них люблять ходити в кіно, 60% у театр, 30% на концерти. У кіно й театр ходять 40% студентів, у кіно й на концерти - 20%, у театр і на концерти - 10%. Скільки студентів (в %) ходять у кіно, театр і на концерти?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $A \setminus (B \cap C) = (A \setminus B) \cup (A \setminus C)$;

б) $A \cap \overline{(B \cup C)} = (A \cap \overline{B}) \cap \overline{C}$;

в) $A \div B = \overline{A \cap B} = \overline{B \cap A} = B \div A$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$(B \subset A) \cap (C \subset A) \Rightarrow (B \times C \subset A \times A).$$

12. Дайте визначення відношення симетричності. Наведіть приклади класів еквівалентності.

13. Чи буде відношення $a^2 \geq b^3$ функціональним? Якщо $R \subseteq A \times B$, $A = \{1, 10\}$, $B = \{2, 20\}$.

14. Задайте всіма способами бінарне відношення $R : b^3 \geq a^4$, $R \subset A \times B$, $A = \{1, 10\}$, $B = \{2, 20\}$.

15. Знайдіть R^{-1} та $\sim R$ для відношення $R = \{(x, y) | x, y \in \mathbb{N}, x \text{ ділить } y\}$.

Варіант 23

1. В чому відмінність між діаграмами Венна та кругами Ейлера?
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого імені.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{множина днів тижня}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{B \cup (A \cap B)} \cup \overline{\overline{B} \cup A} \cap A$;
  - б) $(\overline{A \cup B}) \cap (\overline{\overline{A \cup B}}) \cup (\overline{\overline{A \cup B}}) \cap \overline{C}$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

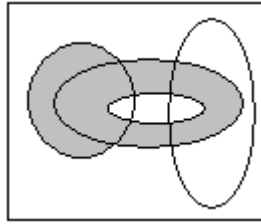
A	B	C	D
{поле, озеро}	{Балхаш}	{нива}	{Буг}
{o,p,r,s}	{o,p,r}	{p,r,m}	{o,p,l,m,n,k}
$x^3 - x^2 \geq 0$	$ x - 7 < 3$	$5^{\log_2 x} \geq 25$	$\log_2 (x - 1) > 3$

6. Продемонструйте справедливість всіх законів алгебри множин на прикладі: $A = \left\{x \mid \sin x < \frac{1}{2}\right\}$; $B = \left\{x \mid \cos x < \frac{1}{2}\right\}$; $C = \{x \mid x \in [0; \pi]\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P \cup Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $(\overline{(\overline{R \div Q}) \setminus \overline{P}}) \cap R$,
  - 4) $((\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - а) $P = \{-3; -2; -1; 0; 5; 6; 7; 8\}$; $Q = \{-3; 2; 4; 6; 8; 9\}$; $R = \{0, 1, 8, 10\}$,
  - б) $P = \{x \mid |x - 1| \leq 2\}$; $Q = \{x \mid |x - 3| \leq 2\}$; $R = \{x \mid |x| \leq 3\}$.

8. Розв'яжіть задачу.

У групі 20 учнів. Після медичного огляду на додаткове обстеження 14 учнів були направлені до терапевта, 6 - до окуліста, 5 - до ортопеда. До терапевта й окуліста були направлені 3 учня, до терапевта й ортопеда - 3, до окуліста й ортопеда - 2. Скільки учнів були направлені до терапевта, окуліста й ортопеда?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $A \cap B \subseteq C \Leftrightarrow A, A \subseteq (\bar{B} \cup C)$;

б) $A \setminus (B \cap C) = (A \setminus B) \cup (A \setminus C)$;

в) $A \div (B \div C) = (A \div B) \div C$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$A \subseteq B$ та $C \subseteq D \Leftrightarrow A \times C \subseteq B \times D$.

12. Дайте визначення відношення еквівалентності. Наведіть приклади класів еквівалентності.

13. Задайте відношення $R: x^3 \leq y^3$ всіма можливими способами, якщо $R \subset X \times Y; X = \overline{1,10}; Y = \overline{9,15}$.

14. Чи буде відношення $R \subset A^2, R: a^2 - b^2 \geq 0$ ін'єкцією, якщо $A = \overline{1,100}$.

15. Нехай задано множини A, B, C і відношення $R \subseteq A \times B; S \subseteq B \times C$. Доведіть, якщо R і S визначають сюр'єкції, то $S \circ R$ - також сюр'єкція.

Варіант 24

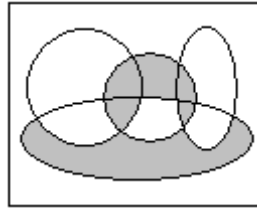
1. Як визначити рівність множин через поняття нестрого включення?
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте $P(A)$ для множини $A = \{\text{множина літніх місяців}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{A \cup B \cup A \cap A \cup B}$;
  - б) $(\overline{A \cup B \cup C}) \cap (\overline{A \cup B}) \cap (\overline{A \cup B})$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{пустеля}	{пісок}	{бархан}	{вітер}
{l,m,n,p}	{o,l,m}	{l,m,n}	{p,m,n,l,k}
$x^4 - 1 \geq 0$	$ x - 10 < 1$	$\log_2(x - 4) > 1$	$5^{\log_2 x} \geq 125$

6. Продемонструйте справедливість всіх законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x | \lg x > 0\}$; $B = \{x | \sqrt{x} < 1\}$; $C = \left\{x \mid x \in \left[\frac{1}{2}; 1\right]\right\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P \cup Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $((\overline{R \div Q}) \setminus \overline{P}) \cap R$,
  - 4) $((\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - а) $P = \{10; 15\}$; $Q = \{11; 20\}$; $R = \{1; 30\}$,
  - б) $P = \{x | 0 \leq x \leq 5\}$; $Q = \{x | x \in 1 \leq x \leq 4\}$; $R = \{x | |x| \leq 3\}$.
8. Розв'яжіть задачу.
Всі туристи взяли в похід консерви. Шість чоловік взяли яловичену, п'ять - свинину, вісім - кашу (з м'ясом). У трьох у рюкзаках була яловичена

й свинина, у двох - яловичена й каша, у трьох - свинина й каша, і тільки в одному рюкзаку лежали всі три види консервів. Скільки було туристів?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $(A \cup B) \div (A \cup C) \div (B \cup C) = (A \cap B) \div (A \cap C) \div (B \cap C)$;

б) $A \cup B = A \cup (B \setminus A)$;

в) $\overline{(A \cup B) \cap A} = \overline{(A \cap B) \cup A} = \bar{A}$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$A=B, C=D \Leftrightarrow A \times C \subseteq B \times D.$$

12. В чому різниця між відношення бієкції та ін'єкції? Намалуйте графі таких відношення.

13. Чи буде відношення $R \subset A^2$, $A = \{0, 100\}$; $R: y^2 < x$ функціональним. Якщо так, то запишіть формулу функцій.

14. Задайте відношення $R \subset X \times Y$ $R: \sin x = \sin y$ всіма можливими способами. $X = \left\{ x \mid x \in \left[0; \frac{\pi}{2} \right] \right\}$, $Y = \{ y \mid y \in [0; \pi] \}$.

15. Знайдіть відношення R^{-1} , якщо відношення R задано таким чином $(a, b) \in R$, якщо $a, b \in N$; $a > b$.

Варіант 25

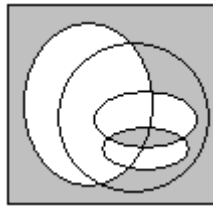
1. Наведіть приклади множин, елементами яких є множини.
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{множина букв Вашого імені}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{\overline{A \cap B} \cup \overline{\overline{B \cap A} \cup \overline{B \cap A}}}$;
  - б) $\left(\overline{A \cup C}\right) \div \left(\overline{B \div A}\right) \cup A$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

A	B	C	D
{кофеїн}	{кофе}	{мокко}	{арабіка}
{o, т, с, ф, х}	{х, о, т, с}	{х, о}	{о, к, е, ф}
$x^6 - 64 > 0$	$ x - 2 < 6$	$\log_3(x - 1) > 2$	$5^{\log_3 x} \leq 225$

6. Продемонструйте справедливість всіх законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^4 - 5x^2 + 4 = 0\}$; $B = \{x \mid x^3 - 8 = 0\}$; $C = \{x \mid x^2 - 1 \leq 0\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P} \cup Q) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $\left(\overline{(\overline{P} \cup \overline{Q})} \setminus R\right) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $\left(\overline{(\overline{R} \div \overline{Q})} \setminus \overline{P}\right) \cap R$,
  - 4) $\left(\overline{(\overline{R} \setminus P)} \cup (\overline{R} \setminus Q)\right) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - а) $P = \{1, 10\}$; $Q = \{2, 3, 5, 9, 11\}$; $R = \{-3, -2, 0, 5, 6, 7, 8, 10\}$,
  - б) $P = \{x \mid -3 \leq x \leq 1\}$; $Q = \{x \mid -2 \leq x \leq 2\}$; $R = \{x \mid |x| \leq 5\}$.
8. Розв'яжіть задачу.
 При обстеженні ринку попиту інспектор зазначив в анкеті наступні дані. З 1000 опитаних 811 купують жувальну гумку "Дирол", 752 - "Орбіт", 418 - "Стиморол", 570 - "Дирол" і "Орбіт", 356 - "Дирол" і "Стиморол",

348 - "Орбіт" і "Стиморол", 297 - всі види жувальної гумки. Показати, що інспектор помилився.

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $(A \setminus B) \cup (B \setminus A) = A \oplus B$;

б) $\overline{\overline{(A \cup B)} \cup (A \cup \overline{B})} = B \setminus A$;

в) $A \cap (B \setminus A) = \emptyset$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$(A \times B) \cup (C \times D) \subseteq (A \cup C) \times (B \cup D).$$

12. Дайте визначення відношення асиметрії. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R : x^2 \leq y^2$ функціональним, якщо $R \subseteq X \times Y$; $X = \{1, 15\}$; $Y = \{-4; -3; 0; 5; 10; 18\}$.

14. Чи буде відношення $R : \sin x = \sin y$, $R \subseteq X \times Y$, якщо $X = \{x | x = 2k\pi; k \in \mathbb{N}\}$, $Y = \{y | y = (2k+1)\pi; k \in \mathbb{N}\}$.

15. А та В – скінчені множини, $|A| = m$; $|B| = n$. Визначте співвідношення між n і m , якщо існує ін'єктивне відображення з А в В.

Варіант 26

1. Доведіть твердження: об'єднання скінченного числа зчисленних множин – зчисленна множина.
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\text{букви Вашої фамілії}\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{(\overline{A \cap B}) \cap B \cup A \cup B \cup A}$;
  - б) $\overline{(A \cap B)} \cap (\overline{A \div B}) \cap V$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінчена.

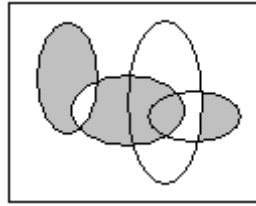
A	B	C	D
{цукерки}	{іриски}	{вафлі}	{шоколад}
{к,т,р,с,е}	{к,т,м}	{м,р,с}	{о,а,в,с,м}
$x^4 - 16 \geq 0$	$ x - 4 \leq 6$	$\log_{\frac{1}{7}}(x + 1) > -2$	$3^{\log_2 x} \leq 243$

6. Продемонструйте справедливість всіх законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^5 - 8x^3 = 0\}$; $B = \{x \mid x^6 - 1 = 0\}$; $C = \{x \mid x^2 - 5x + 6 = 0\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P \cup Q}) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P \cup Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $((\overline{R \div Q}) \setminus \overline{P}) \cap R$,
  - 4) $((\overline{R \setminus P}) \cup (\overline{R \setminus Q})) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - а) $P = \{2, 15\}$; $Q = \{3, 20\}$; $R = \{6, 18\}$,
  - б) $P = \{x \mid x^2 - 1 \leq 0\}$; $Q = \{x \mid x^2 - 4 \leq 2\}$; $R = \{x \mid 0 \leq x \leq 5\}$.
8. Розв'яжіть задачу.

Всім учасникам автопробігу не повезло. 12 з них загрузили в піску - довелося штовхати машину, 8 знадобилася заміна колеса, у шістьох перегрівся мотор, п'ятеро й штовхали машину й міняли колесо, четверо

шттовхали машину й остуджували мотор, троє міняли колесо й остуджували мотор. Одному довелося випробувати всі види неполадок. Скільки було учасників?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $(A \cap B) \cup (C \cap D) = (A \cup C) \cap (B \cup C) \cap (A \cup D) \cap (B \cup D)$;

б) $A \setminus (B \setminus C) = (A \setminus B) \cup (A \cap C)$;

в) $A \div (A \div B) = B$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$A \subseteq C, B \supseteq D \Rightarrow A \times B = (A \times D) \cap (C \times B).$$

12. Дайте визначення оберненого та протилежних відношень. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R : a^3 - b^2 \geq 0$ транзитивним $R \subset A \times B; A = \overline{\{1,10\}}; B = \{-1; -2; 0; 1; 2; 4; 5\}$?

14. Задайте всіма можливими способами бінарне відношення $R : x \leq y^2; R \subset A^2, A = \overline{\{1,10\}}$.

15. Доведіть, що для довільного відношення R виконується рівність $(R^{-1})^{-1} = R$.

Варіант 27

1. Доведіть твердження: Будь-яка нескінченна підмножина зчисленної множини – зчисленна.
2. Задайте всіма можливими способами множину букв вашого прізвища.
3. Побудуйте 2^n для множини $A = \{\emptyset; \{\emptyset\}; 1; 2\}$.
4. Спростіть вирази:
  - а) $\overline{(A \cup B) \cap (\overline{A} \cup \overline{B}) \cup (A \cap B)}$;
  - б) $\overline{\overline{(A \cup D \cap C)} \cap (\overline{A \cap B \cap C})}$.
5. Які з наступних тверджень є істинними, а які хибними?
  - 1) $B \in A$; 2) $C \subset A$; 3) $B \subset D$; 4) $C \not\subset B$; 5) $\emptyset \in C$; 6) $\emptyset \subset B$; 7) $B \not\subset D$;
  - 8) множина C – скінчена; 9) множина A – нескінченна.

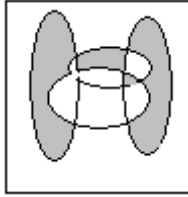
A	B	C	D
{молочні продукти}	{молоко}	{сир}	{ковбаса}
{ $\emptyset$ }	{1,2,3,a}	{a,4,5}	{a,b,3,2}
$x^3 - 9x \geq 0$	$ x - 1 \geq 5$	$\log_2(x - 4) > 1$	$2^x > 64$

6. Продемонструйте справедливість всіх законів алгебри множин на прикладі: $A = \{x \mid x^3 - x = 0\}$; $B = \{0; 1; 2; 4\}$; $C = \{x \mid |x| \leq 2\}$.
7. Виконайте наступні дії над множинами:
  - 1) $(\overline{P} \cup Q) \setminus (P \cap \overline{Q})$,
  - 2) $((\overline{P} \cup \overline{Q}) \setminus R) \cup (V \cap \overline{R})$,
  - 3) $(\overline{(\overline{R} \div \overline{Q}) \setminus \overline{P}}) \cap R$,
  - 4) $(\overline{(\overline{R} \setminus P) \cup (\overline{R} \setminus Q)}) \setminus P$,
  - 5) $(R \cup \overline{R}) \cap ((R \setminus P) \setminus \overline{Q})$.
  - а) $P = \{1, 10\}$; $Q = \{-1; 0; 5; 6; 7; 9\}$; $R = \{-2; -1; 10; 11; 12; 14; 20\}$,
  - б) $P = \{x \mid |x| \leq 4\}$; $Q = \{x \mid |x| \leq 2\}$; $R = \{x \mid |x - 1| \leq 1\}$.

8. Розв'яжіть задачу.
Всі грибники повернулися додому з повними кошиками. У десяти з них у кошиках були білі гриби, у вісімнадцяти - підберезники, у

дванадцяти - лисички. Білі й підберезники були в шести кошиках, білі й лисички - у чотирьох, Підберезники й лисички - у п'ятьох. Всі три види грибів були у двох грибників. Скільки було грибників?

9. Задайте множини аналітично:

10. Доведіть тотожність використовуючи закони алгебри множин та за допомогою діаграм Ейлера-Венна:

а) $A \cap B = B \cap A$;

б) $A \setminus (B \setminus C) = (A \setminus B) \cup (A \cap C)$;

в) $A \cap (B \div C) = (A \cap B) \div (A \cap C)$.

11. Доведіть тотожність або твердження:

$$A \subseteq C, B \subseteq D \Rightarrow A \times B = (A \times D) \cap (C \times B).$$

12. Дайте визначення декартового добутку. Наведіть приклади.

13. Чи буде відношення $R : \frac{x}{y} = 1$ функціональним, якщо $x \in X; y \in Y; X = \{\overline{1,10}\}; Y = \{\overline{2,20}\}$.

14. Чи буде відношення $R : x + y \geq 3$, де $R \subset A^2; y, x \in A = \{\overline{1,9}\}$.

15. Доведіть, що для будь-якого бінарного відношення R виконується рівність $R \cup R = R \cap R = R$.